

ОГЛЯД СУТНІСНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ДЕФІНІЦІЇ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ»

Кукса О.Л.,

*Донецький юридичний інститут МВС України,
методист факультету №3 (юридичний), магістр;*

Кадала В.В.,

*Донецький юридичний інститут МВС України,
завідувач кафедри ГПД, кандидат юридичних наук, доцент*

Питання визначення сутності дефініції «економічна безпека підприємств» залишається в дискусійній науковій платформі та не втрачає своєї актуальності. Авторська позиція науковців різниці з позиції проблеми, яка підлягає розгляду. Актуалізують дане питання вітчизняні вчені такі як І.В. Голіков [1], Л. Пашнюк [2], С.В. Васильчак, А.Г. Жидяк, Н.М. Стручок [3], О.Я. Кравчук та П.Я. Кравчук [4], О.М. Ляшенко [5] та інші. У своїх працях науковці стверджують, що сучасне трактування дефініції «економічна безпека» слід розглядати у трьох вимірах: суб'єктному, предметному й викликів майбутнього.

Відомо, що суб'єктний вимір стосується регіонального або глобального простору, а саме забезпечення національної або міжнародної безпеки. У предметному ж вимірі це означає формування умов для збереження самобутності діяльності об'єктів безпеки. Це безпосередньо стосується й об'єктів економічної діяльності. Багато науковців визначає термін «безпека» і як стан, і як процес. Говорячи про «стан», мають на увазі його об'єктивні характеристики: розмір, масштаб, довговічність, територіальне охоплення тощо. Когнітивний зміст стану безпеки полягає у свободі від загроз, страху або нападу [1].

Зокрема, безпека є категорією, що має місце і в теорії, і в повсякденному житті. У перекладі з грецької термін «безпека» означає «володіння ситуацією» і походить від: «без» – брак, заборона, відсутність; «пека» – турбота, старання, нагляд, опіка. На рівні суспільної свідомості безпеку сприймають як відсутність реальних і потенційних загроз для заподіяння шкоди, збереження й надійності у всіх галузях життєдіяльності людини та суспільства. Такий підхід більшість науковців обрали за основу при наданні сутнісної характеристики дефініції «економічна безпека підприємств».

У своїй праці І.В. Голіков [1] стверджує, що дефініція «економічна безпека підприємств» має трактуватися як «...динамічна складова економіки,

адаптована до вимог свого часу». Таке обґрунтування автор пов'язує з тим, що кожне підприємство знаходиться в прямій залежності від стану економіки країни. Наслідком даної залежності є не лише формування стратегії власної безпеки, а перш за все, вибір тактичних дій її забезпечення з огляду на існуючі загрози макроекономічного та мікроекономічного рівня.

В свою чергу Л. Пашнюк [2] пропонує наступний зміст понятійної дефініції «економічна безпека підприємств»: комплекс заходів щодо забезпечення стабільного розвитку підприємства через створення сприятливих умов, а також нейтралізацію та ліквідацію зовнішніх і внутрішніх загроз. Автор стверджує, що зазначений підхід до трактування понятійної дефініції «економічна безпека підприємств» доцільно розглядати з точки зору системного підходу до обґрунтування її змісту.

Дослідження поставленої проблеми показало, що група вітчизняних вчених С.В. Васильчак, А.Г. Жидяк, Н.М. Стручок [3] при вивченні питань механізму забезпечення корпоративної безпеки суб'єктів господарювання пропонують визначати понятійну дефініцію «економічна безпека підприємств» як стан захищеності інтересів підприємства від внутрішніх і зовнішніх загроз (джерел небезпеки), з врахуванням рівня ризику їх впливу на намічені стратегічні параметри розвитку. При цьому О.Я. Кравчук та П.Я. Кравчук [4] схиляються до думки, що дефініція «економічна безпека підприємств», при розкритті сутнісного змісту, має враховувати той факт, що вона є «...складовою, невід'ємним елементом безпеки країни, корпорації (підприємства, фірми), міжнародної безпеки та системою відносин у політичній, військовій, а також економічній сферах».

У монографічних дослідженнях О.М. Ляшенко[5] характеризує дефініцію «економічна безпека підприємств» як «...процес досягнення рівноваги системи, при якому відсутні фактори руйнівного впливу на неї».

Таким чином, дефініція «економічна безпека підприємств» розглядається здебільшого як результат безпечної діяльності та рівня ризику її проведення з врахуванням співвідношення між ними. Універсальне змістовно-понятійне тлумачення дефініції «економічна безпека підприємств» поки що перебуває на стадії становлення. Встановлено, що визначальною рисою сучасної господарської діяльності підприємств є посилення загроз їхній економічній безпеці, спричинених збільшенням невизначеності діяльності й дестабілізації глобальної економіки в результаті фінансових кризи. Питання розуміння сутності дефініції «економічна безпека підприємств» не втрачає своєї

актуальності та потребує більш поглибленого дослідження на базі існуючих проблем в країні.

Література:

1. Голюков І.В. Сутність і еволюція поняття економічна безпека. *Проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 309–314.
2. Пашнюк Л. Загрози економічній безпеці підприємства і засоби їх нейтралізації. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченко*. К.: Економіка. 2013. № 10 (151). С. 93–96.
3. Механізм забезпечення корпоративної безпеки суб'єктів господарювання / [С.В. Васильчак, А.Г. Жидяк, Н.М. Стручок] *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 2. С. 278–285.
4. Кравчук О.Я., П.Я. Кравчук П.Я. Діагностика та механізм забезпечення корпоративної безпеки підприємства: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2008. 256 с.
5. Ляшенко О.М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. Луганськ: СЛУ ім. В.Даля, 2011. 400 с.